

Spory o náhradu škod budou komplikované, předpovídají právníci

27. března 2020

Náklady na nájemné, na splácení půjček, na zaměstnance a ještě ke všemu ušlé zisky. Kvůli krizovým opatřením vlády, která brání některým podnikům vydělávat, se podnikatelé zajímají o náhradu škod. A ministerstvo financí si je nároku na náhrady škody vědomo.

Ministryně financí Alena Schillerová | foto: Kateřina Šulová, ČTK

„V této bezprecedentní situaci spoléháme především na pochopení a solidaritu našich občanů, kterou již nyní nelze přehlédnout. Neoprávněným nárokům, které budou následně vzneseny, je stát připraven čelit,“ uvedlo ministerstvo financí minulý týden na dotaz MF DNES.

V té době opatření, jako uzavření vybraných prodejen a provozoven, byla oficiálně vyhlášena s odvoláním na krizový zákon. Jenže tento týden to vláda změnila – všechna omezující opatření prodloužila s odvoláním na zákon o ochraně veřejného zdraví.

[Co poslanci změnilí a jak stát pomůže firmám po koronaviru](#)

Vyvolala tak podezření, že se chce vyhnout hrazení škod podnikatelům a jednotlivcům. Zákon o zdraví totiž otázky náhrady škod nijak neupravuje. „Důvod změny přístupu je zřejmý: snaha vyhnout se povinnosti nahradit škody způsobené krizovými opatřeními,“ domnívá se advokát Zbyšek Kordač z Weinhold Legal. Vláda v případném soudním sporu nemusí uspět.

Podle Ladislava Minčíče, ředitele Odboru legislativy [Hospodářské komory ČR](#) to však nikterak neupírá firmám právo požadovat náhradu škod.

Z hlediska uplatňování škod je podle ministryně financí Aleny Schillerové jedno, zda jsou omezující protikrizová opatření nařízena podle krizového, nebo zdravotního zákona – ten druhý je prý v současné době univerzálnější, protože může nařídít omezení i mimo vyhlášený nouzový stav.

Precedens: Povodně

Ministerstvo má už teď o možných škodách jasno. Odvolává se na dobu povodní, kdy došlo k použití krizového zákona – stát tehdy hradil jen zabavené či zničené věci a újmy na zdraví při nařízení práce obyvatelům.

„Nyní nikomu nebereme majetek, nikam nikoho neposíláme. Snažíme se udržet ekonomiku v chodu,“ uvedla ministryně.

[Schillerová: Náhrada škody za ušlý zisk by stála biliony a ohrozila by stát](#)

Podle právní expertky Hospodářské komory ČR Lucie Plaché šlo ale v době povodní o jiný druh škody – materiální škodu. Nicméně škoda zahrnuje i ušlý zisk. Současně musí poškozený důkladně doložit, že jeho příjem poklesl v důsledku krizového opatření. Například kadeřnice, která musela ze dne na den zavřít svůj salon.

„Nebude úspěšná, pokud si škodu způsobila sama, kupříkladu tím, že škodám nepředcházela v rozporu se všeobecnou prevenční povinností,“ uvedli právníci komory. Měla by se tak v první řadě snažit škody zmírnit pomocí

nástrojů, které nyní nabízí vláda – ať už jsou to bezúročné úvěry či příspěvky na zaměstnance či odklady daní. Zároveň by se mohla snažit domluvit i s pronajímatelem na snížení nájmu a dodavatele energií požádat o snížení nebo prominutí placení záloh.

Ministerstvo financí si stojí za svým. „Nenecháme nikoho padnout, uděláme to rychle... Chceme zamezit jakýmkoliv spekulacím ohledně odškodňování... To by byly biliony a ohrozili bychom chod státu, jeho infrastrukturu,“ uvedla ministryně.

Vláda nabízí ekonomickou pomoc – příspěvky zaměstnavatelům na platy, bezúročné půjčky a odklady daní, lidem pak dávky jako ošetřovné nebo mimořádnou okamžitou pomoc, [živnostníkům každoměsíční příspěvek](#). To bude stát nejméně desítky miliard korun v závislosti na délce trvání pandemie.

Soudy budou komplikované

Soudit se se státem o škodu nebude lehké. Podle Františka Korbela, partnera advokátní kanceláře Havel & Partners, bude pro poškozené problémem prokázat, co přesně je způsobeno krizovými opatřeními a co je způsobeno samotnou epidemií. Ta je považována za vyšší moc, za niž neodpovídá nikdo, a riziko nese každý sám.

„Jinými slovy, kolik lidí by chodilo do hospod, kdyby je vláda nezavřela a měli bychom tu ještě více nemocných a lidé by se báli? To je prakticky nemožné prokázat a důkazní břemeno nese ze 100 % žalobce. Vláda pak bude přirozeně tvrdit, že krizovými opatřeními naopak předešla ještě větším škodám,“ vysvětluje Korbel.

Pokud na soudní spory dojde, mohly by podle něj být soudy spíše na straně státu. „Celkový rozsah škod při extenzivnějším výkladu odpovědnosti státu by mohl být tak velký, že by je nebylo možno ani uhradit,“ vysvětluje Korbel.

Pro poškozené tak podle Korbela bude lepší využít nabízené podpory a energii napnout k obnově podnikání, než se roky soudit se státem o ušlé výtěžky, s vysokými náklady a velmi nejasnou prognózou.

Náhrada škody za ušlý zisk by stála biliony, ohrozila by stát, hájí se vláda

Autoři: [Jitka Vlková, rel](#)